



**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

DR/406/541/18

Warszawa, dnia

2018-01-24

Szanowna Pani

Elżbieta Rafalska

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

korzystając ze swoich ustawowych uprawnień określonych w art. 19a ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922), zwanej dalej „ustawą”, oraz biorąc pod uwagę liczne sygnały od przedstawicieli samorządu, zwracam się do Pani Minister z prośbą o zainicjowanie prac legislacyjnych mających na celu zmianę rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1786 - j.t.) poprzez uzupełnienie w załączniku nr 3 wykazu stanowisk o stanowisko administratora bezpieczeństwa informacji (inspektora ochrony danych).

Jak podnoszą przedstawiciele samorządu terytorialnego, brak takiego stanowiska ww. wykazie stanowi dla jednostek samorządu istotny problem, ponieważ uniemożliwia zatrudnianie administratorów bezpieczeństwa informacji (ABI), przyszłych inspektorów ochrony danych (IOD) w jednostkach samorządu terytorialnego na samodzielny stanowisku. Problem ten nabierze szczególnego znaczenia od 25 maja br., tj. od dnia wejścia do bezpośredniego stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie

o ochronie danych, dalej również „RODO”). RODO nakłada bowiem na wszystkie organy i podmioty publiczne obowiązek powołania inspektora ochrony danych.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o ochronie danych osobowych nadały funkcji ABI kluczowe znaczenie w zapewnianiu przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych u administratorów danych, którzy zdecydują się na powołanie takiej osoby w swoich jednostkach organizacyjnych. Administrator bezpieczeństwa informacji jest osobą odpowiedzialną za realizację zadań określonych w art. 36a ust. 2 ustawy, w tym dokonywanie sprawdzeń zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych oraz opracowanie w tym zakresie sprawozdania dla administratora danych, nadzorowanie opracowania i aktualizowania dokumentacji, o której mowa w art. 36 ust. 2 ustawy, oraz przestrzegania zasad w niej określonych, zapewnianie zapoznania osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych, a także prowadzenie rejestru zbiorów danych przetwarzanych przez administratora danych. Administratorzy bezpieczeństwa informacji zarejestrowani w ogólnokrajowym rejestrze dokonują również sprawdzeń zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami prawa na zlecenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych, w sytuacji przewidzianej w art. 19 b ustawy o ochronie danych osobowych.

Obecnie powołanie ABI przez administratora danych (którym zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy są np. organy samorządu terytorialnego, komunalne jednostki organizacyjne decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych) jest uprawnieniem, nie obowiązkiem. Korzystające z tego uprawnienia jednostki samorządu terytorialnego - wobec nieuwzględnienia stanowiska ABI w ww. wykazie stanowisk samorządowych – najczęściej albo powierzają ustawowe zadania ABI, jako dodatkowe obowiązki, już zatrudnionym pracownikom albo korzystają w zakresie funkcji ABI z usług podmiotów zewnętrznych. Oba ww. modele funkcjonowania administratora bezpieczeństwa informacji w jednostkach samorządu terytorialnego są dopuszczalne na gruncie ustawy, niemniej jedynie wówczas, gdy zostaną spełnione określone w ustawie warunki. W każdym takim przypadku administrator danych zobowiązany jest bowiem zbadać, czy taka sytuacja nie wpłynie negatywnie na którekolwiek z wymagań określonych w art. 36a ust. 2-8 ustawy i nie zakłóci niezależnego i właściwego wywiązywania się administratora bezpieczeństwa informacji z jego zadań. Konieczne jest przy tym uwzględnienie co najmniej trzech kryteriów:

- 1) organizacyjnego (ABI powinien podlegać bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej lub osobie fizycznej będącej administratorem danych),
- 2) merytorycznego (inne obowiązki nie powinny negatywnie wpływać na niezależne wykonywanie zadań ABI),
- 3) czasowego (ABI powinien dysponować czasem wystarczającym do wykonywania swoich zadań, przy uwzględnieniu m.in. liczby obowiązków czy stopnia ich skomplikowania).

Ostatnie dwa kryteria mogą mieć szczególnie istotne znaczenie również w przypadku wyznaczania do pełnienia funkcji ABI osoby, z którą administrator danych zawiera umowę cywilnoprawną, zwłaszcza w przypadku, gdy osoba taka świadczy już usługi na rzecz wielu innych podmiotów.

Problem braku w wykazie stanowisk samorządowych stanowiska administratora bezpieczeństwa informacji (inspektora ochrony danych) nabiera jeszcze większego znaczenia w okresie przygotowawczym do bezpośredniego stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Unijne ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych w polskim porządku prawnym będzie stosowane bezpośrednio od 25 maja 2018 r. Wprowadza ono jednolite dla wszystkich państw Unii Europejskiej przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych. Od tej daty administratorzy danych w większym niż dotąd stopniu będą odpowiedzialni za zgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych.

Rozporządzenie ogólne o ochronie danych osobowych (RODO) wzmacnia rolę i znaczenie inspektorów ochrony danych osobowych - we wszystkich państwach członkowskich UE razem z organami nadzorczymi mają oni tworzyć skuteczniejszy system ochrony danych osobowych. Dlatego w całej Unii obowiązywać będą jednolite kryteria i procedury powołania tych osób, a także zasady dotyczące ich statusu i wykonywanych przez nich zadań. Często podkreśla się, że dysponujący odpowiednią wiedzą i umiejętnościami inspektorzy mają odegrać kluczową rolę w zapewnieniu zgodności przetwarzania danych osobowych z nowymi unijnymi regulacjami prawnymi i stanowić fundament nowego, skutecznego systemu ochrony danych.

Ważną zmianą w stosunku do obecnego systemu fakultatywnego powoływania ABI, jest przewidziany przez RODO obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych przez określone

kategorie administratorów danych, ale także podmiotów przetwarzających (art. 37 ust. 1 RODO). Zgodnie z art. 37 ust. 1 RODO, inspektora ochrony danych będzie trzeba wyznaczyć m.in. wówczas, gdy przetwarzania dokonują organ lub podmiot publiczny, z wyjątkiem sądów w zakresie sprawowania przez nie wymiaru sprawiedliwości. Przepis ten nakłada zatem na jednostki samorządu terytorialnego będące administratorami i podmiotami przetwarzającymi obowiązek wyznaczenia takiej osoby. Wymogi stawiane inspektorom ochrony danych przez przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych są zbliżone do tych stawianych obecnie administratorom bezpieczeństwa informacji, ale nie są identyczne. Zgodnie z art. 36a ust. 5 pkt 2 ustawy, osoba powoływana na stanowisko ABI powinna posiadać odpowiednią wiedzę w zakresie ochrony danych osobowych. RODO w art. 37 ust. 5 stanowi natomiast, iż IOD jest wyznaczany na podstawie kwalifikacji zawodowych, a w szczególności wiedzy fachowej na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych oraz umiejętności wypełnienia zadań, o których mowa w art. 39 ogólnego rozporządzenia.

W opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, istnieje pilna potrzeba zmiany wspomnianego na wstępie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1786 - j.t.) poprzez uzupełnienie wykazu stanowisk o administratora bezpieczeństwa informacji i inspektora ochrony danych. Biorąc pod uwagę, że rozporządzenie to reguluje zarówno warunki wynagradzania pracowników samorządowych, jak i minimalne wymagania kwalifikacyjne niezbędne do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach, nie jest możliwe rozwiązanie ww. problemu poprzez działania pozalegislacyjne. Zmiana rozporządzenia powinna obejmować wskazanie stanowiska administratora bezpieczeństwa informacji oraz inspektora ochrony danych wraz z określeniem poziomu wynagrodzenia oraz wymagań kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia i umiejętności zawodowych, poprzez odesłanie do odrębnych przepisów tj. ustawy o ochronie danych osobowych i ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych.

Warto nadmienić, że przykładem proponowanego dostosowania przepisów innych aktów normatywnych do przepisów o ochronie danych osobowych jest rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie stanowisk i wymaganych kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników oraz szczegółowych zasad wynagradzania referendarzy

sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U z 2011 r. nr 72 poz.384), które w załączniku nr 1 – *Tabela stanowisk, zaszeregowień i kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych*, wymienia stanowisko administratora bezpieczeństwa informacji, w tym kategorię jego zaszeregowania, stawkę dodatku funkcyjnego i wymagane kwalifikacje.

Wskazuję ponadto, że określenie nazwy stanowiska jest zgodne z klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy wskazaną w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145 ze zm.). W załączniku do ww. rozporządzenia, w punkcie nr 242 „Specjaliści do spraw administracji i zarządzania” wymieniono zarówno administratora bezpieczeństwa informacji (podpunkt 242111), jak i inspektora ochrony danych osobowych (podpunkt 242212).

Mając na uwadze powyższe oraz okoliczność, że niniejsza sprawa jest przedmiotem szczególnego zainteresowania jednostek samorządu terytorialnego, zwracam się do Pani Minister z prośbą o docenienie wagi przedstawionego problemu i podjęcie działań zmierzających do zmiany istniejących przepisów jeszcze przed 25 maja 2018 roku.

Do wiadomości:

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, adres korespondencyjny: ul. Batorego 5, 02-591 Warszawa